

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและระงับอัคคีภัย

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในเขตเทศบาลทุกแห่ง และเมื่อเห็นสมควรจะให้ใช้ในเขตท้องที่อื่นใด เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดการดับเพลิงใหม่ ร.ศ. ๑๑๗

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีซึ่งนายกเทศมนตรีได้มอบหมายส่วนในท้องถิ่นที่ยังมิได้ยกฐานะเป็นเทศบาล หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมาย เว้นแต่ในท้องถิ่นซึ่งมีความจำเป็น รัฐมนตรีจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรให้เป็น “เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น” ตามความจำเป็นนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“เจ้าพนักงานดับเพลิง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดับเพลิงตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเงื่อนไขในการใช้ การเก็บรักษา หรือการมีไว้ซึ่งสิ่งซึ่งอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

(๒) กำหนดให้ผู้ที่ประกอบกิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย มีไว้ซึ่งสิ่งซึ่งจำเป็นในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัยตามสมควรแก่สภาพแห่งอาคาร หรือกิจการนั้น

(๓) กำหนดลักษณะของอาณัติสัญญาณ หรือเครื่องหมายเกี่ยวกับการป้องกันหรือระงับอัคคีภัย

(๔) กำหนดเครื่องแบบ หรือเครื่องหมายประจำตัวเจ้าหน้าที่ในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัย
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยและจัดให้มีไว้ซึ่ง

(๑) เครื่องดับเพลิงและอุปกรณ์ วัสดุเคมีสำหรับดับเพลิง หรือเครื่องมือเครื่องใช้อย่างอื่น สำหรับดับเพลิงตามความจำเป็นแห่งท้องถิ่น

(๒) สถานที่สำหรับเก็บรักษาสีของต่างๆ ดังกล่าวใน (๑) โดยแยกเป็นหน่วยๆ ตามความจำเป็น เพื่อใช้
ดับเพลิงได้ทันทั่วทั้งที่

หมวด ๑

การป้องกันอัคคีภัย

มาตรา ๘ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งเทศมนตรี ปลัดเทศบาล พนักงานเทศบาลตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป ปลัด
อำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป หรือนายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่นายร้อย
ตำรวจตรีขึ้นไปให้เป็นนายตำรวจ

มาตรา ๙ ให้นายตรวจมีหน้าที่

(๑) ตรวจสอบตราดูว่ามีสิ่งใดอยู่ในภาวะอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

(๒) ตรวจสอบตราบุคคลผู้มีหน้าที่ตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ หรือ
กฎหมายอื่นว่าได้ปฏิบัติโดยถูกต้องหรือไม่

มาตรา ๑๐ ให้นายตรวจมีอำนาจ

(๑) เข้าไปในอาคาร ในระหว่างอาทิตย์ขึ้นถึงอาทิตย์ตกเมื่อมีเหตุผลอันแสดงให้เห็นว่ามีสิ่งใดอยู่ในภาวะ
อันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

(๒) แนะนำเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารให้ขนย้าย ทำลายเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งซึ่งอาจทำให้เกิดอัคคีภัย
ได้ง่าย หรือจัดให้มีขึ้นซึ่งสิ่งซึ่งจำเป็นในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัยตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ให้นายตรวจแสดงเครื่องหมายประจำตัว หรือบัตรประจำตัวพนักงาน
และชี้แจงเหตุผลในการเข้าไปในอาคารหรือการแนะนำการปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๒ ให้นายตรวจรายงานผลต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทุกครั้งเมื่อได้ไปปฏิบัติการตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐

เมื่อนายตำรวจได้แนะนำตามความในมาตรา ๑๐ (๒) แล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ให้นายตรวจรายงานต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้ตรวจพบเหตุการณ์ด้วยตนเองก็ดี หรือเมื่อได้รับรายงานจากนายตรวจตามความในวรรคก่อนก็ดี ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ กำหนดวันและเวลาอันสมควรให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารปฏิบัติตามอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ (๒)

ผู้ได้รับคำสั่งตามความในวรรคก่อน อาจอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งนี้ ให้รอการปฏิบัติการตามคำสั่งไว้ก่อน ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นรีบรวบรวมหลักฐานและคำชี้แจงต่างๆ เสนอตามลำดับจนถึงรัฐมนตรี คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับนายตรวจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๔ เมื่อเห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนไม่ต่ำกว่าชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปให้เป็นนายตรวจพิเศษ

นายตรวจพิเศษ มีอำนาจและหน้าที่แนะนำการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับนายตรวจ ตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐

หมวด ๒

การระงับอภัยโทษ

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้อำนวยการดับเพลิง มีอำนาจหน้าที่ผู้อำนวยการดับเพลิง และซ่อมดับเพลิง และมีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าพนักงานดับเพลิงในขณะที่ทำการดับเพลิง

มาตรา ๑๖ ในการดับเพลิงให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานดับเพลิง เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

มาตรา ๑๗ เจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครอง หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ต้นเหตุเกิดอัคคีภัยมีหน้าที่ต้องทำการดับเพลิง และต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงทราบโดยด่วน

การแจ้งนั้น จะแจ้งด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นไปแจ้งแทนก็ได้ แต่ถ้าไม่มีการแจ้งเจ้าของผู้ครอบครองหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลนั้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบตามมาตรา

มาตรา ๑๘ ผู้ใดพบเพลิงเริ่มไหม้ให้ผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อทำการดับเพลิงถ้าไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และเพลิงนั้นอยู่ในสภาพที่ตนสามารถทำการดับได้ ก็ให้ทำการดับเพลิงนั้นทันที ถ้าเพลิงนั้นอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถทำการดับได้ ก็ให้รีบแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้นั้นให้ทราบ

มาตรา ๑๙ ให้เจ้าพนักงานดับเพลิง เจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีอำนาจใช้เครื่องดับเพลิงและอุปกรณ์วัตถุเคมีสำหรับดับเพลิง หรือเครื่องมือเครื่องใช้อย่างอื่นสำหรับดับเพลิงของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกิดเพลิงไหม้หรือของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารใกล้เคียงได้เท่าที่จำเป็นเพื่อการดับเพลิงนั้น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการดับเพลิง ผู้อำนวยการดับเพลิงมีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดสถานที่ชั่วคราวสำหรับรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบอัคคีภัย
  - (2) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราว ในบริเวณที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ ในการดับเพลิง
  - (3) ปิดกั้นมิให้ผู้ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้
  - (4) จัดการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุโจรสลัดร้าย
  - (5) เข้าไปในอาคารที่เป็นต้นเพลิง และในที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ เพื่อทำการดับเพลิง
- ถ้าต้องเข้าไปในอาคารอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณเพลิงไหม้เพื่อทำการดับเพลิง ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารก่อน เว้นแต่มีเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งเป็นข้าราชการหรือพนักงานเทศบาลตั้งแต่ชั้นตรี หรือมียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นหัวหน้าควบคุมรับผิดชอบในการเข้าไปในอาคารนั้นอยู่ด้วย

(6) เข้าไปในอาคารหรือที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย หรือช่วยขนย้ายทรัพย์สินของผู้ประสบอัคคีภัย เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ประสบอัคคีภัยร้องขอ

(7) ใช้น้ำ สระน้ำ ท่อ ทางวางระบายน้ำ อันเป็นของเอกชนเพื่อให้ได้นำใช้ในการดับเพลิง

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการที่จะมิให้เพลิงลุกลามต่อไป ผู้อำนวยการดับเพลิงมีอำนาจสั่งให้หรือ ถอน ย้าย ทำลายทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนซึ่งอาคารหรือสิ่งที่จะเป็นสื่อให้เพลิงลุกลามต่อไปได้ตามที่จำเป็นอันไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการซ่อมดับเพลิง ให้ผู้อำนวยการดับเพลิงมีอำนาจกระทำการ หรือสั่งให้เจ้าพนักงานดับเพลิงหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกระทำการตามที่สมควรและจำเป็น ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดบริเวณและสถานที่สำหรับทำการซ่อมดับเพลิง
- (๒) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในบริเวณที่จะเป็นประโยชน์แก่การซ่อมดับเพลิง
- (๓) ปิดกั้นมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่ซ่อมดับเพลิง

หมวด ๓

บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๓ เมื่อเพลิงดับลงแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจัดการบรรเทาทุกข์หรือจัดสถานที่พักอาศัยชั่วคราว หรือจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยตามที่รัฐมนตรีจะได้วางระเบียบไว้

มาตรา ๒๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่จงใจทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยตนเองหรือให้ผู้อื่นกระทำซึ่งอาคารหรือทรัพย์สินที่ตนได้เอาประกันภัยไว้ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าใช้จ่ายในการดับเพลิงเท่าที่จำเป็นให้แก่เทศบาลหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายลักษณะอาญา

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลที่ได้ปฏิบัติการตามความในมาตรา ๑๘ ให้ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๔๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๖ บรรดาค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ในท้องถิ่นที่ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลแล้ว ให้เป็นรายได้ของเทศบาล ในท้องถิ่นที่ยังมิได้ยกฐานะเป็นเทศบาลให้มอบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบำรุงกิจการดับเพลิงของท้องถิ่นนั้น

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดขัดขืนไม่ยอมให้นายตรวจเข้าไปในอาคารตามความในมาตรา ๑๐ (๑) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตามมาตรา ๑๒ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร้องขอ ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดขนย้าย เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือทำลายสิ่งที่จะทำให้เกิดอภัยได้ง่าย ภายในระยะเวลาอันกำหนดให้ก็ได้ ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะร้องขอให้ศาลอนุญาตให้กระทำการเหล่านี้โดยให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ก็ได้

มาตรา ๒๙ ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ มีความผิดระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ (๓) หรือมาตรา ๒๒ (๓) มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๒ ผู้ใดไม่มีอำนาจที่จะทำได้ตามกฎหมาย แต่งเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงก็ดี อดอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี แกล้งแจ้งเหตุหรือแกล้งให้อาณัติสัญญาณหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการป้องกันหรือระงับอัคคีภัยก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี